

Crear un estat al marge

En una conferència pronunciada al Born Centre Cultural, el mes de gener del 2015, el llavors President i fundador de Reagrupament, Joan Carretero, va proposar la creació d'un "estat al marge". Carretero entenia per aquest concepte el fet que un cop declarada la sobirania ja no es podien reconèixer mai més les institucions i les lleis espanyoles com a pròpies i que els actes realitzats per l'estat espanyol ja no podien vincular els ciutadans catalans.

Salvant les distàncies entre aquella data i l'actual, podem traçar un cert paral·lelisme entre aquella proposta i l'actual, formulada pel president Puigdemont i el grup parlamentari de Junts per Catalunya, que respon al nom de l'**Espai Lliure de Brussel·les**. Aquest és una de les tres potes que conformen les vies d'acció per al desplegament de la República. Concretament, aquesta fórmula té la virtut de desenvolupar-se fora de l'àmbit d'actuació de l'estat espanyol, per la qual cosa no pot ser objecte d'assetjament com sí que ho són les institucions ubicades a l'interior. Tal i com molts mitjans de comunicació han explicat, l'Espai Lliure de Brussel·les està compost per la Presidència, naturalment, exercida pel propi President legítim, Carles Puigdemont.

També el compon un Consell de la República, compost pel president i per cinc membres: 2 de Junts per Catalunya, dos d'Esquerra i 1 de la CUP. Es reunirà cada setmana i marcarà les iniciatives polítiques que haurà de seguir el govern de la Generalitat format a l'interior. Personalment, penso que l'òrgan hauria de denominar-se Govern de la República i els seus membres rebre el tractament de Ministres de la República. Lògicament, aquest òrgan es reunirà a Brussel·les o, en tot cas, fora de l'estat espanyol.

Finalment, el tercer òrgan

de l'Espai és l'Assemblea de Representants, composta pels parlamentaris independentistes i probablement també pels diputats, eurodiputats, senadors independentistes, així com per representacions dels ajuntaments, consells comarcals i fins i tot diputacions. El propòsit és que esdevingui un òrgan de control del consell i també de dinamització en el territori i en les respectives institucions. Naturalment, quan es reuneixi en sessió plenària, ho farà també a Brussel·les.

D'entre les tasques assignades a l'Espai Lliure hi ha l'estratègia i la direcció política; la primacia i coordinació amb les estructures organitzades a l'interior; la internacionalització i denúncia de la repressió; l'impuls del procés constituent i el desplegament del projecte e-Estat, consistent a construir un "Estat a la xarxa" que inclourà des d'una "identitat digital catalana", una moneda digital pròpia, és a dir, un bitcoin català, un model fiscal bascat en "l'smartTax", o crear aplicacions per poder oferir una xarxa d'assistència mèdica i social. I, naturalment, un sistema de democràcia digital, inspirat en el model estonià, i un model de democràcia i ciutadania activa seguint, en aquest cas, el model suís. Podem veure, doncs, que aquest seguit d'iniciatives s'inspira en la filosofia de l'estat al marge, que consisteix en evitar i impedir l'intervencionisme sistemàtic de les autoritats espanyoles que, havent fracassat en impedir la declaració d'independència del 27 d'octubre, fan l'impossible per evitar el que ja és inevitable, la seva progressiva pèrdua de presència i rellevància a l'interior de la Catalunya lliure i republicana. Un procés que s'anirà escolant al llarg dels propers temps.

Josep Sort

President de Reagrupament

Sumari

Carta oberta als enterradors del procés

per Daniel Roig

PÀGINA 2

La dona en el món rural

per Josep Ramon Soldevila

PÀGINA 3

Se non è vero, è ben trovato

per Teresa Casals

PÀGINA 4

Passos endavant

per Pilar Altarriba

PÀGINA 5

La coherència de la CUP

per Albert Aragonès

PÀGINA 6

I més...

La secció habitual de llibres a càrrec de Pere Torra

Carta oberta als enterradors del procés

Qui sou ja ho sabeu: Aquells que el fet català, l'existència d'un poble que té consciència d'ésser i voluntat de seguir essent, us fa nosa. Sou els mateixos de sempre, els que generació rere generació heu provat d'anul·lar la nostra identitat i ofegar-nos socialment, això sí, amb diferents màscares:

Des del que fa de l'autoritarisme en les seves múltiples formes la seva única expressió política possible per por a l'abisme infinit que suposa la llibertat en la seva màxima expressió, i que un poble tossut que persisteix a ser lliure per desenvolupar les més altes virtuts com a societat el converteix en un enemic atàvic. Especial menció es mereix aquell que viu a Catalunya, parla català, diu que és català, però actua com aquell que està destinat a la colònia a guanyar els mèrits en territori hostil per aconseguir els favors d'aquells que tenen com a darrer objectiu imposar la seva visió centralista d'un país que històricament no ha tingut cap altra eina que la violència per mantenir la seva unitat territorial.

També compteu amb la figura del fals demòcrata, sovint subjugat pel poder fàctic de l'estat, i que s'ha avingut a jugar el joc de la democràcia sempre que quedi confinat en els límits còmodes del que ha quedat lligat i ben lligat. Que evita debats incòmodes, i més encara quan són referents a Catalunya,

ja que el poble català també fa trontollar l'espectacle de titelles en el qual esteu instal·lats.

I finalment, potser el pitjor espècimen de tots: Aquell a qui la seva identitat catalana l'incomoda, ja que el seu desig és viure tranquil i participar del joc que l'estat dicta, encara que a costa de vendre les llibertats i els anhels del seu propi poble.

Durant aquests darrers mesos, tots plegats haureu estat molt satisfets amb cada ensopegada de la política catalana, contents dels múltiples entrebancs que el projecte català pateix, ja sigui per la pròpia dinàmica interna de Catalunya com per les brutes maniobres que l'aparell de l'estat ha practicat, a vegades per la força d'un sistema judicial polititzat, a vegades simplement per la força. Suposo que per la vostra estimada unitat o per fer content a l'amo tot s'hi val.

A tots aquests, però, recordar-vos les paraules del filòsof Francesc Pujols: "El

pensament català rebrota sempre i sobreviu als seus il·lusos enterradors". Així ha estat durant segles i així seguirà sent, pel simple fet que darrera del pensament català hi som una gent amb un somni, un somni que ens fa compartir un objectiu, i un objectiu que ha fet arrelar un projecte de país il·lusionador, de plenitud social, de superació i excel·lència, i que tot plegat és massa bo per deixar-ho estar. Per tant, tingueu present que la partida està lluny d'acabar-se, i que la, a vegades, exasperant complexitat de la política catalana és la garantia que cada pas endavant és un pas ferm.

Feu-vos receptors d'aquesta carta aquells que doneu per mort el nostre camí, de part d'un il·lusionat a uns il·lusos enterradors.

Daniel Roig

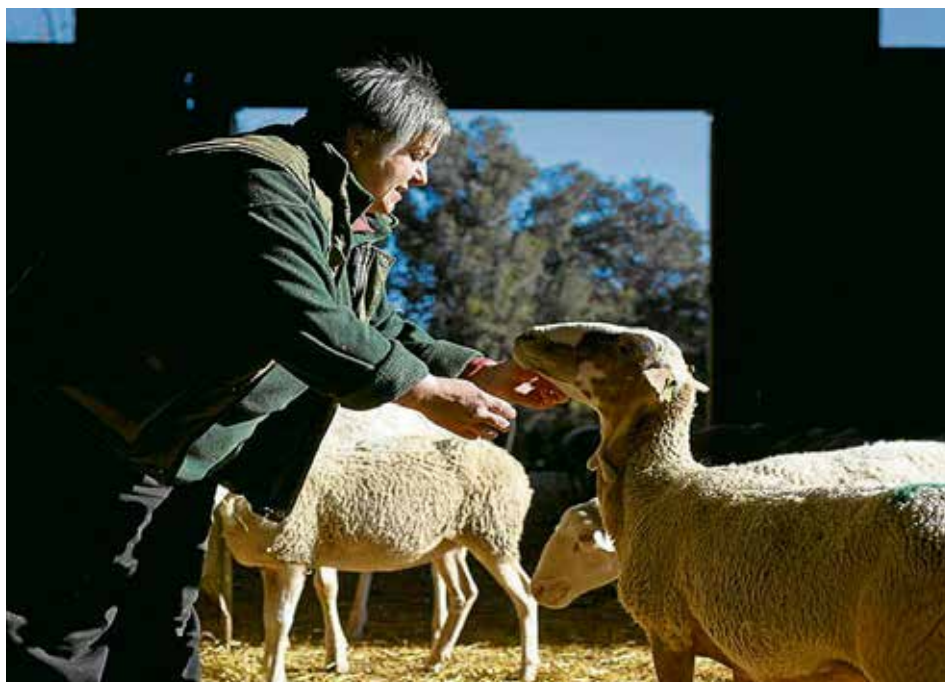

La dona en el món rural

El passat 8 de març, es va “celebrar” el Dia Internacional de les Dones. Va ser una jornada reivindicativa que crec que va tenir un seguiment molt ampli, si ho comparem a les darreres jornades dels darrers anys. Aquest èxit de participació ens ha d’obrir els ulls. Què els hi passa a les dones? Que vol aquest col·lectiu que representa més del 50 % de la població? Doncs que, malgrat que a alguns no els hi sembli, les dones del món segueixen estant discriminades. I un dels sectors més masculistes, més vulnerables, on la desigualtat és més evident, és en el món rural.

Encara hi ha una profunda desigualtat en el món rural, un àmbit predominantment masculí, ja que el 85 per cent de treballadors del món agrari són homes. Les dones tenen un paper fonamental en les economies rurals i han estat capdavanteres a l’hora d’impulsar nous projectes empresarials o de modernitzar els antics; però aquest paper no ha estat prou visible ni reconegut. Hem de reconèixer i visualitzar la seva aportació i treball gens lliure de dificultats, i per això cal reforçar la visibilitat i el reconeixement de les tasques que duen a terme les dones dins del marc de les explotacions agràries.

Malgrat els progressos, la igualtat de dones i homes en la vida quotidiana rural encara és un abisme, i que aquestes desigualtats massa sovint es fonamenten en estereotips presents en diferents àmbits (la família, l’educació, la cultura, el món laboral, etc.). Per això, l’administració, les escoles, les associacions i l’empresa privada, tots plegats, hem de treballar per a reconèixer aquest paper fonamental de les dones i cercar la plena participació d’aquestes i posant

en valor el seu protagonisme.

Des de les administracions hem de seguir treballant per a la igualtat de dones i homes en tots àmbits, i des de l’ajuntament de Vic estem convençuts que aquesta paritat és bàsica per a la viabilitat del sector agroalimentari.

I en aquest sentit, en aquest present i futur del sector agrari (i també de la resta de sectors ...), hi juga un paper clau l’accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació. Per tant, és molt important, que es tingui en compte també aquest àmbit i que es mostri la utilitat que té a l’hora de donar a conèixer i facilitar la tasca que, en aquest cas particular, fan les dones en el món rural.

Per això, a l’Ajuntament de Vic, aquests dies hem organitzat diferents activitats, com la 1a jornada comarcal de feminisme i dones (en la que les entitats feministes van fer paradetes a la plaça Major de Vic i van organitzar moltes activitats reivindicatives i de sensibilització amb dones – balls, concerts, lectures de poemes, castelleres, diablasses, etc) i també hem col·laborat

recentment amb el DARP de la Generalitat en organitzar una jornada de “Dona Rural a la Catalunya Central 3.0” on les pageses han pogut compartir les seves experiències, les seves lluites i els seus neguits.

I ara deixeu-me que, per finalitzar, deixi els conreus i els ramats i que em centri en el país sencer. La propera República Catalana, ha de començar amb bon peu. Ha de ser una república rica, moderna, culta, oberta, transparent, corresponsable i també ... ha de ser justa. Convivim, en aquest nostre gran país d’acollida, amb molts col·lectius discriminats, no només el de les dones. Els estereotips que contínuament ens ceguen i que condicionen les nostres actituds vers els nostres veïns i veïnes, els hem d’anar detectant, assumint i finalment superar. I crec que l’administració ha donar exemple i ens ha de guiar contínuament en aquest esforç a vegades tan feixuc.

Josep Ramon Soldevila

Se non è vero, è ben trovato

A partir dels resultats de les últimes eleccions al Parlament de Catalunya, els representants de les formacions unionistes, Ciudadanos, psc-PSOE i PP, s'han dedicat a bastir un edifici de mentides i desqualificacions que, repetit una i altra vegada, intenta alimentar la sed de venjança d'uns quants dels seus votants i convèncer un sector de la societat catalana influenciable perquè reconeguin els independentistes com el diable amb cos humà, que volen destruir la sagrada unitat d'Espanya que, sempre disposada al sacrifici per al bé dels catalans, fa mans i mànigues per deslliurar els ciutadans de Catalunya del malson d'una possible independència.

Es fa molt difícil suportar estoicament el discurs dels líders unionistes. Les seves desqualificacions representen un insult permanent a la intel·ligència i una ofensa a tots aquells que no compartim les seves tesis. Al president Puigdemont, la senyora

Arrimades l'anomena «*fugado de la justicia*». Convocar un Ple d'Investidura per proposar el diputat electe, senyor Turull, és provocar «*la confrontación con las decisiones del señor juez*». I embolica que fa fort. I, *se non è vero è ben trovato*. Tot s'hi val per mantenir «*la sagrada unidad de España*»

Els unionistes reclamen un candidat «net». No crec que hi hagi cap independentista que no vulgui un candidat «net» per presidir la Generalitat. Per això mateix volíem que fos el diputat Puigdemont qui fos proclamat President de la Generalitat. Perquè el considerem no només «net», sinó digne, capaç, compromès i preparat per ser un gran president de la Generalitat. I també perquè voldríem restituir allò que el 155 va arrabassar per la força. Una justícia que, com el senyor Iceta, balla el ball que toquen els poders fàctics ho ha impedit. Ha passat el mateix amb el candidat senyor Jordi Sánchez. Un activista per la pau i la noviolència està en

presó preventiva per sedicions i per animar a cometre actituds violentes.

Els independentistes volem creure en una justícia justa i independent. No hi ha res més difícil de suportar que la indefensió. Els homes i les dones de tot el món hem patit, durant segles, el pes de la injustícia dels poderosos. Dones torturades fins a l'infinit i cremades vives per un poder cruel i arbitrari, nens treballant en condicions infrahumanes a les mines, guerres convocades per dirigents de països embogits que enviaven i envien innocents a morir.... Tenim dret a exigir que el poder d'uns quants no pugui estar per sobre de la veritat. Responsables dels nostres actes, sí. Però no ostantes d'un estat amb un govern i els seus col·laboradors necessaris, que ha escrit un guió i que ens obliga a jugar amb les cartes marcades.

Teresa Casals

Passos endavant

La temperatura política a Catalunya està en plena ebullició. Assistim a una indefinició dels principals partits polítics per la independència que fa fredor. La pressió de les clavegueres de l'estat espanyol van fent forat i la Fiscalia i els jutges a favor d'aquest estat espanyol de cap manera volen pactar res. Com s'ha dit tantes vegades, ells són els dominadors i mai deixaran escapar cap presa de les seves urpes sense fer el màxim de mal possible.

Les seves incursions envers les Institucions catalanes, l'última, entrar al Palau de la Generalitat, i a la seu d'Òmnium Cultural per buscar documentació i generar més por als treballadors, amb l'aggravant de la destitució a dit d'Antoni Molons, secretari de Difusió i Atenció Ciutadana de la Generalitat, fa que la ciutadania senti una impotència i una ràbia pel fet de no poder tornar-s'hi. Només ens atrevim a manifestar-nos i a cantar Els Segadors, i és el que ens diuen que fem, segons els polítics que són a la presó o a l'exili.

Intuïm que hi ha polítics que tenen por. Molts s'han retirat de la primera línia de la lluita per una República Catalana i, en estar imputats per diferents càrrecs, no s'atreveixen a enfrontar-se a l'estat per por de la presó o l'exili. Van calcular malament les forces i la set de venjança de l'estat espanyol. Se'n reien dels tancs per la Diagonal i, si no han entrat, ha estat per la nostra actitud no violenta i que hem entomat tots els cops

que han volgut dar-nos. Hem tingut l'odi i la connivència entre el Govern de Madrid, el Poder Judicial, la Guardia Civil, la Policia Nacional i part del poble d'Espanya que encara plora pel dictador Franco. Ells no hi entenen de democràcia, i els nostres partits ho haurien de tenir en compte. S'albira un principi d'acord entre ERC i una part del PDeCAT per arribar a pactar alguna cosa amb el PP. Il·lusos! Ni el 155 el trauran fàcilment ni Catalunya aixecarà el cap en molt de temps. El Govern de Rajoy té molts problemes amb els bons resultats de Ciudadanos, les crítiques d'Aznar i els seus acòlits li fan mal a Rajoy, que opta per deixar que les clavegueres de l'estat facin la feina bruta en tot aquest procés.

I les CUP? Les CUP són un cas a part. El seu ideari, el comparteixes o no. Però han resultat ser la clau en tot aquest procés. S'han necessitat els seus vots per tirar endavant la independència, però no ens enganyem, el que ells volen no és factible.

El seu anticapitalisme és residual, no es pot aplicar a la nostra societat. Només tenim en comú assolir la República Catalana –per a ells, a més, en els Països Catalans– i millorar les prestacions socials en tots els àmbits.

Un reducte de resistència és el Govern de la Generalitat a l'exili. Junts per Catalunya s'ha proposat tirar endavant la República, i fóra bo que el nostre Parlament, amb en Roger Torrent president de la Mesa, escoltés en Carles Puigdemont i les seves demandes. Tant el President com els Consellers i Conselleres estan immersos en una croada per Europa i denunciar totes les injustícies i tots els actes antidemocràtics que devaluen cada cop més el govern espanyol. Esperem que se'n surtin i puguin tornar per liderar la República Catalana. Ens costarà suor i llàgrimes, però, amb paciència, al final guanyarem.

Pilar Altarriba

La coherència de la CUP

Al gener, després del magnífic resultat de les eleccions del 21-D, Carles Puigdemont i Marta Rovira van arribar a un acord, després d'un sopar a Brussel·les. Segons aquest pacte, en el seu primer punt, a la mesa hi hauria dos membres de Junts per Catalunya, dos d'Esquerra Republicana, dos de Ciutadans i un del PSC. La presidència del Parlament serà per a Esquerra, per Roger Torrent, finalment. El segon punt de l'acord és la investidura de Puigdemont. L'acord era per fer-ho tècnicament possible. O sigui, Junts per Catalunya i Esquerra es comprometien a posar voluntat política per passar per sobre de qualsevol dificultat jurídica. Però JuntsxCat i ERC, no sumen prou vots per fer-ho sols, els hi cal la tercera pota en qüestió, la CUP. El 26 de febrer, en una reunió al Parlament, JuntsxCat i ERC van fer la proposta a la CUP, perquè aquests poguessin debatre-la entre les seves bases. Aquests van fer arribar als dos grans les 25 condicions per pactar la investidura:

1. Assemblea Constituent
2. Procés Constituent
3. Organismes públics de sobirania: banca pública, agència tributària, agència de la seguretat social, judicatura pròpia i govern sobirà dels cossos policials
4. Titularitat pública i sobirania de les infraestructures estratègiques, mitjançant les corresponents agències públiques: aeroportuàries, transports, comunicacions, aigua i energia, i habitatge
5. Suspensió del pagament del

- deute públic
6. Internacionalització de la República
7. Construcció nacional dels Països Catalans
8. Pla de xoc contra la pobresa, objectiu Pobresa 0, amb actuacions coordinades de rescat social per a totes les famílies i persones que es trobin per sota del llindar de la pobresa, garantint: ingressos mínims, alimentació, habitatge, subministraments bàsics, salut i educació
9. Augment del salari mínim fins els 1200 euros
10. Pla de suport a les treballadores autònomes, i a l'economia social i solidària
11. Garantia efectiva del dret a l'habitatge, mitjançant un parc d'habitatge social, provinent de l'expropiació dels habitatges buits en mans de la banca i els fons d'inversió
12. Finançament públic de l'educació de 0-3 anys, que en garanteixi l'accés públic i universal, en base als criteris de gratuïtat i tarificació social.
13. No renovació dels concerts amb les escoles elitistes i que segreguen per sexe
14. Pla de creació de centres de secundària que en garanteixi la provisió pública universal
15. Provisió de places públiques de formació professional que en garanteixi l'accés universal
16. Garantia de l'accés universal a l'ensenyament universitari, mitjançant la corresponent regulació del sistema de tarifes i beques
17. Recuperació de la gestió pública de les estructures sanitàries privatitzades
18. Pla de supressió de les llistes d'espera en el sistema sanitari
19. Pla de xoc contra la

- violència masclista
20. Igualtat salarial entre dones i homes
21. Pla de xoc contra la corrupció
22. Garantia del finançament per a la sostenibilitat dels mitjans de comunicació públics
23. Nou sistema fiscal redistributiu i progressiu
24. Suspensió dels desnonaments
25. Garantia pública i universal dels subministraments bàsics dels habitatges.

D'aquests 25 punts, els més interessants, al meu parer, són els dos primers. La CUP només vol invertir en Carles Puigdemont com a President, ja que és la voluntat del poble català després de les eleccions del 21-D. Invertir-lo com sigui. Encara que sigui amb l'enfrontament amb el govern espanyol. Qualsevol altre candidat, no l'acceptaran ja que seria tornar a l'autonomisme i deixar que sigui la judicatura espanyola la que digui quin ha de ser el candidat idoni, cosa absolutament inacceptable. Per mi, el plantejament de la CUP és l'únic vàlid. Com deia sovint en Joan Carretero, arribarà un moment en que s'haurà de trencar la corda. Vam estar a punt amb la proclamació en stand by de la República. Invertir en Carles Puigdemont, sigui com sigui, pot ser el punt de trencament definitiu i per això, en aquest cas, estic totalment d'acord en els plantejaments de la CUP.

Albert Aragonès

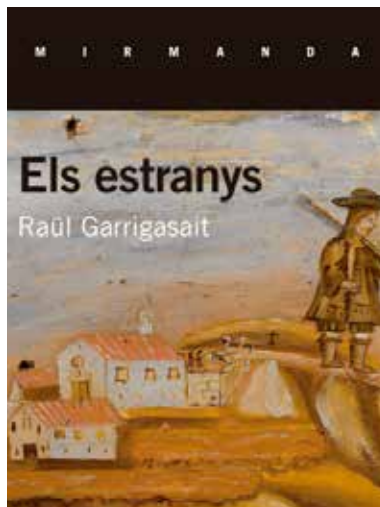
Raons per llegir la millor novel·la del 2017

Raül Garrigasait, *Els estranys*, Barcelona: Edicions de 1984, 2017

Raül Garrigasait ha escrit una curiosa novel·la que ha tingut un èxit remarcable i ha estat guardonada en més d'una ocasió. Inicialment, va aconseguir el premi Llibreter, que s'ha consagrat com un dels més fiables de les nostres lletres. Més recentment, ha obtingut el premi Òmnium a la millor novel·la publicada l'any passat, un nou guardó que n'emula d'altres que s'atorguen en cultures i llengües quantitativament més poderoses que la nostra. Per a aquells que no considerin que l'obtenció de guardons és raó suficient per llegir aquest llibre, n'oferiré algunes altres de força personals.

Primerament, *Els estranys* entronca amb la nostra tradició literària i, en particular, amb l'univers temàtic de Joan Perucho. És habitual que les obres d'un sistema literari dialoguin, se citin i s'esmentin les unes a les altres (intertextualitat) i el nostre no n'ha de ser excepció. El llibre, ja des del seu començament, invoca l'autor de *Les històries naturals* i es refereix a Felix von Lichnowsky, un jove príncep prussià que va participar com a voluntari en la primera guerra carlina i que també apareix a la novel·la de Perucho amb un tractament humorístic. Lichnowsky, com a personatge històric, és força irrellevant, però ha transcendit pel fet d'haver escrit un llibre de records de la seva experiència en aquella guerra durant els anys 1837-1839. Ja sabem que l'escriptura, des del seu naixement, és el gran instrument de construcció de la memòria. Ara bé, encara que de vegades llisca cap a l'assaig i la digressió, Garrigasait, per la seva banda, està escrivint una ficció postmoderna i, per això, en vol fer conscient el lector des de l'inici amb un avís del narrador típicament metaficcional:

“Les coses i els fets són muts; som nosaltres que els fem parlar amb les nostres paraules, amb les

nostres ficcions veraces.” (p. 15)

Com és ben sabut, la novel·la de Joan Perucho es basa en una intriga vinculada a un vampir, el dip, entre altres elements que l'enquadren en la narrativa fantàstica. La novel·la de Garrigasait, en canvi, no compta amb elements fantàstics, sinó que presenta una configuració autoficcional típicament postmoderna. El narrador —un català del segle XXI que, com l'autor, es diu Raül i també es dedica a fer traduccions de l'alemany— rep l'encàrrec de traduir les memòries de Lichnowsky (per cert, ja que hi som, potser no seria mala idea una traducció directa de l'alemany al català d'aquest llibre). Ara bé, el protagonista —per mitjà del clàssic recurs al manuscrit trobat casualment— és Rudolf von Wielemann, una mena d'*alter ego* de Lichnowsky. Igual que aquest, Wielemann és un romàntic prussià que ve a combatre a favor de la causa carlina i la defensa dels valors de la tradició, “la lluita sagrada pel tron i l'altar”. El nucli de la història gira al voltant del xoc cultural i personal de l'alemany amb els costums i la violència hispànica, ja que, segons ell, Espanya correspon a l'estadi més antic d'Europa (una cosa ben actual per a un país condemnat per tribunals de drets humans que, a més, té presos polítics):

“El mapa d'Europa, a més de representar una geografia, també

dibuixava el pas del temps. Prússia era el futur d'ordre; França, la confusió del present; Espanya, un passat rústec i entranyable, ple de dones pietoses i d'homes de cor simple que feien la guerra com abans.” (p. 31)

El llibre, doncs, proposa una lectura d'un període de la nostra història —la primera guerra carlina— que no està tan lluny del nostre present. Resulta molt interessant analitzar la representació que en fa Garrigasait, comparar-la amb la de Perucho, com també amb el tractament de les memòries del príncep prussià. Tot i que hi ha força diferències en l'enfocament de Perucho i Garrigasait, totes dues obres s'ambienten en la mateixa època històrica, fan servir la ironia i, sobretot, posen de manifest l'alteritat, la singularitat i l'estranyesa de la mirada del príncep alemany sobre el conflicte civil espanyol del segle XIX. Com passa sovint, parlar del passat és una forma de parlar del present metafòricament. A més, el llibre no tan sols posa de manifest l'estranyesa de l'alemany vers el país concret i les seves gents, sinó també l'estranyesa cap al fet mateix de la guerra per mitjà d'una guerra molt salvatge entre veïns o, fins i tot, germans. I encara, a la novel·la de Garrigasait, l'estranyesa és recíproca. Per això, tan sols d'arribar, Wielemann és observat com un ésser ben estrany:

“Com un goril·la dissecat en un museu d'història natural, Wielemann estava dret al mig de sis homes que l'observaven i anaven girant lentament entorn seu.” (p. 26)

Wielemann quedarà encallat a Solsona i tindrà ocasió d'establir relacions amb diversos personatges de l'indret, alguns d'ells no pas tan rústecs i salvatges com el protagonista imagina. No explicaré pas tota la novel·la perquè poden llegir-la. Hi trobaran història, intertextualitat, assaig, autoficció, metaficció, ironia... i encara hi ha moments de notable hilaritat, és a dir, hi trobaran literatura.